

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2019. évi január hó 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indított büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 7.B.195/2017/35. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

A közbizalom elleni bűncselekmény helyesen a Btk. 346.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősül.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 25 (huszonöt) évben állapítja meg.

A vádlottal szemben 25.500 (huszonötezer-ötszáz) forint erejéig vagyonekbezárt rendel el.

A lefoglalt bűnjeltek közül 1 db fehér trikó lefoglalását is megszünteti és megsemmisíteni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a 2018. évi április hó 23. napjától a 2019. évi január hó 8. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

Indokolás

A Pécsi Törvényszék 7.B.195/2017/35. számú ítéletével vádlott büntetőjogi felelősségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a

továbbiakban: Btk.) 160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) és k) pontjai szerint minősülő emberölés büntetében, valamint a Btk. 346.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott okirattal visszaélés vétségében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül életfogytig tartó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 30 évben határozta meg. A szabadságvesztésbe beszámította a 2017. évi március hó 23. napjától előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről, továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője elsősorban az életi elleni cselekmény eltérő, a Btk. 160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés k) pontja szerint minősülő emberölés büntettekénti minősítése, valamint a büntetés enyhítése végett fellebbezett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, továbbá a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a tényállás kiegészítésére, illetőleg helyesbítésére, a közbizalom elleni bűncselekménynek a Btk. 346.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti minősítésére, a vádlottal szemben 25.500 forint erejéig vagyonek Kobzás elrendelésére, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott a nyilvános ülésen jogorvoslati nyilatkozatát részben módosítva elsősorban az élet elleni cselekmény eltérő minősítését és a büntetés enyhítését, míg másodsorban a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme okán az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását indítványozta.

A védő a nyilvános ülésen jogorvoslati nyilatkozatával egyező tartalommal szólalt fel.

Az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően, 2018. év július hó 1. napján hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.), melynek rendelkezéseit a Be. 868.§ (1) bekezdése értelmében - bizonyos kivételekkel - a hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell. Hangsúlyozandó azonban, hogy a Be. 870.§ (1) bekezdése alapján a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a Be. másként szabályozza.

Ennek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezésekkel sérelmezett ítéletét a Be. 590.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat a Be. 590.§ (2) bekezdése értelmében kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény

minősítésére, a büntetés kiszabására és az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre, az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására, illetve - a Be. 590.§ (7) bekezdése szerint hivatalból - az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

Ennek során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 593.§ (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel - az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

Mellőzi az ítélet 2. oldalának utolsó bekezdésében foglalt elítélésre történő utalást, miután az nem a vádlottra, hanem édesapjára vonatkozik.

Megállapítja, hogy a vádlott által okozott, összesen 133.395 forint kárból a lefoglalással és a sértett örökösének történő kiadással 107.895 forint megtérült, míg 25.500 forint nem térült meg, ezzel a vádlott gazdagodott.

A sértettől eltulajdonított, és a sértett nevére szóló német útlevél száma, német személyi igazolványának száma, míg a sértett tulajdonát képező VW típusú lakóautó német forgalmi engedélyének száma volt.

Az ítélet 8. oldalának második bekezdése 3. és 4. mondatát - amely a sértett általános egészségi állapotára vonatkozik - a tényállás részének tekinti.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás immár mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól; az hiánytalan, teljes egészében felderített, és iratellenes, vagy téves ténybeli megállapítást nem tartalmaz; az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény rendelkezéseinek megfelelően, a tényállás alapos és hiánytalan felderítéséhez szükséges mértékben folytatta le. Az ennek során feltárt és mérlegelési körébe vont bizonyítékokat külön-külön, illetve együttesen is a logika szabályainak megfelelően értékelte, számot adva ténymegállapításairól, különösen a vádlott beismerő vallomása elfogadásainak okairól. Indokolási kötelezettségét így megfelelően teljesítette.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a védekezéshez való jogot nem sértette meg. A vádlott állításával szemben az utolsó érdemi tárgyaláson az elsőfokú bíróság ismertette az igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény kiegészítését, majd a tárgyaláson jelen lévő szakértőket ezzel kapcsolatban meg is hallgatta. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság elfogultságára tett észrevétele sem

volt megalapozott. Ekként nem volt olyan ok, mely a vádlott jogorvoslati kérelmében foglaltakat megalapozta volna, ezért az elsőfokú ítéletet nem kellett hatályon kívül helyezni.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a vádlott teljes körű, bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomására alapította. Ennek kapcsán helyesen hivatkozott arra, hogy az eljárás során beszerzett és megvizsgált bizonyítékok - így a helyszíni szemle adatai, a véres lábbelinyom-vizsgálat eredménye, a lehallgatás során rögzített hanganyag tartalma, valamint a tanúk vallomása - a vádlott beismerő nyilatkozatát minden tekintetben alátámasztották.

A fellebbviteli bíróság által kiegészített tényállás a Be. 593.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

A cselekmények jogi minősítése részben megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a vádlottnak és a védőnek az élet elleni cselekmény eltérő minősítését célzó indítványával. Az eljárás során mind a vádlott beismerő vallomása, mind pedig a többi adat alapján megállapítható volt, hogy azért ment a sértetti ingatlanba, hogy onnan értékeket tulajdonítson el. E cselekménye során érte tetten a sértett a vádlottat, melynek következtében a vádlott a sértett életét a lelepleződéstől való félelmében oltotta ki.

Ezt követően azonban a vádlott eredeti szándékának megfelelően a sértett által lakott ingatlanban értékek után kutatott, és azokat magával vitte. Az a körülmény, hogy a vádlott az értékeket a sértett tulajdonában álló ingatlan mely részéről vette magához, a minősítés szempontjából teljesen irreleváns, ahogy az is, hogy az értékeket esetlegesen a személyének azonosítására alkalmas nyomainak eltüntetése érdekében vitte el. A nyereségvágyból történő elkövetés tehát vitán felül megállapítható volt a terhére.

Következésképpen a vádlott és a védő ezt sérelmező fellebbezése nem volt megalapozott.

Szükséges ugyanakkor megjegyezni azt is, amennyiben a vádlott terhére a nyereségvágyból történő elkövetés nem lett volna megállapítható, a sértettnek a büntetőeljárástól való félelmében történő megölése a Btk. 160.§ (2) bekezdésének c)

pontjában meghatározott, *aljas célból* történő emberölés megállapíthatóságát vetette volna fel.

Egyetértett a másodfokú bíróság a vádlott terhére a Btk. 160.§ (2) bekezdésének k) pontjában meghatározott, a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékosságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés megállapításával is. Az igazságügyi orvosszakértői véleményben ugyanis rögzítésre került, hogy a sértett sorsszerű megbetegedésekben szenvedett, melyek együttesen a védekezéshez való képességét korlátozták; ekként a sérelmére elkövetett élet elleni cselekmény kapcsán e minősítő körülmény megállapítása helytállónak bizonyult.

A fentiek alapján törvényesen került sor az elsőfokú bíróság részéről a vádlott élet elleni cselekményének a minősítésére.

Nem értett egyet ugyanakkor a másodfokú bíróság a közbizalom elleni bűncselekmény jogi minősítésével. Az elsőfokú bíróság e bűncselekménnyel kapcsolatos jogi álláspontját az indokolásban nem is fejtette ki.

A Btk. 346.§ (1) bekezdésének a) pontja szerint, aki egy vagy több olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, másról, annak beleegyezése nélkül jogtalanul megszerez, vétség miatt kettő évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Az (1) bekezdés c) pontja szerint pedig ugyanígy büntetendő, aki egy vagy több közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, másról jogtalanul elvesz, vagy a jogosult elől jogtalanul eltitkol.

A Btk. 346.§-ában rögzített okirattal visszaélés vétségét tehát két elkövetési magatartással, a *megszerzéssel* és az *elvétellel* lehet megvalósítani.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott a bűncselekmény elkövetése után kivette a sértett pénztárcájából a pénzt, majd a pénztárcát a közokiratokkal együtt elégette. A vádlott még az elkövetés napján megszabadult a birtokába került közokiratoktól, amiből arra lehet következtetni, hogy az elvételnél nem állt szándékában azokat hosszabb ideig birtokolni. A megszerzéshez az is szükséges, hogy az elvett közokiratot az elkövető viszonylag tartósan birtokolja; megszerzésről tehát akkor van szó, ha az elkövető szándéka az elvételnél a tartós birtoklásra is legalább eshetőlegesen kiterjed.

Az irányadó ítélkezési gyakorlat alapján tehát a vádlottnak az a cselekménye, hogy a sértett pénztárcáját röviddel az elkövetés után a benne lévő közokiratokkal együtt elégette, nem megszerzésnek, hanem a más nevére szóló közokirat elvételének minősül.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a közbizalom elleni bűncselekményt a Btk.

346.§ (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott okirattal visszaélés vétségének minősítette.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a bűncselekményekre irányadó halmazati büntetési tételkeretet és annak középértékét.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket nagyjából helyesen tárta fel, azok azonban több vonatkozásban is helyesbítésre szorulnak.

A tényállás megváltoztatása okán mellőzte a másodfokú bíróság a bűnösségi körülmények közül a vádlott többszörösen büntetett előéletét. A vádlottal szemben csupán egyetlen alkalommal hoztak büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletet; így a többszörösen büntetett előélet súlyosító körülményként nem volt figyelembe vehető.

Ugyancsak mellőzte a másodfokú bíróság a súlyosító körülmények közül azt, hogy a vádlott az idős sértettre annak otthonában tört rá, esélyt sem adva a menekülésre. A sértett életkora és a védekezésre korlátozottan képes állapota a bűncselekmény minősítése során már értékelésre került, így e körülmény súlyosítókénti értékelése a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

Mindezek ellenére az igen nagy tárgyi súlyú élet elleni bűncselekményre tekintettel a másodfokú bíróság szerint is szükséges volt a vádlottal szemben a törvény szigorával fellépni; ezért - egyetértve az elsőfokú bíróság e körben kialakított álláspontjával - indokoltnak látta a vádlottal szemben a határozatlan tartamú szabadságvesztés kiszabását.

A fentiekre, továbbá a hasonló ügyekben folytatott ítélkezési gyakorlatra is figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem indokolt a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a 30 évben történő meghatározása, ezért azt 25 évre enyhítette.

Következésképpen az enyhítés végett bejelentett fellebbezések megalapozottak voltak.

A másodfokú bíróság a tényállás tisztázása körében rögzítette, hogy a vádlott a bűncselekményből mekkora összegű gazdagodásra tett szert. Miután azonban a bűncselekmény elkövetéséből származó előnyt a törvény kötelező rendelkezése értelmében el kell vonni, ezért a Btk. 74.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján a vádlottal szemben 25.500 forint erejéig vagyonekhozást rendelt el.

Az elsőfokú bíróság a bűnjellel kapcsolatos rendelkezésében helyesen döntött a

lefoglalás megszüntetése és a megsemmisítésük mellett, azonban a bűnjelek felsorolásából kimaradt a fehér trikó megjelölése, melyet a másodfokú bíróság pótol.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogorvoslással megtámadott ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A szabadságvesztés végrehajtásába beszámította az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetése óta a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt is a Btk. 92.§ (1) és (2) bekezdései alapján.

Pécs, 2019. január 8.

Dr. Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 7.B.195/2017/35. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.32/2018/6. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2019. évi január hó 8. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Makai Lajos s.k.

a tanács elnöke